

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ και ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (18-6-2017)

ΔΟΞΑ ΚΑΙ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

Αυτά τα μεγάλα αγαθά εύχεται ο απόστολος Παύλος (Ρωμ. 2,10) σε καθένα που εργάζεται το αγαθό. Πρώτα στους Ιουδαίους και ύστερα στους Έλληνες. Για ποιους Ιουδαίους και Έλληνες μιλάει; Γι' αυτούς που έζησαν προ Χριστού. Κι ενώ η λέξη Έλληνες στην Καινή Διαθήκη δεν έχει την εθνική σημασία που έχει σήμερα, αλλά σημαίνει συνήθως τους ειδωλολάτρες, εν τούτοις εδώ, κατά τη γνώμη του αγίου Χρυσοστόμου, Έλληνες είναι οι θεοσεβείς εκείνοι, που υπακούοντας στον έμφυτο ηθικό νόμο έζησαν κατά Θεό. Έτσι ο Άβελ, ο Ενώχ, ο Αβραάμ, ο Ιώβ, οι Νινευίτες που μετανόησαν ακούγοντας τον Ιωνά, η χήρα που φιλοξένησε των Ηλία στα Σαρεπτά της Σιδωνίας, ο Ναϊμάν ο Σύρος που πίστευσε στα λόγια του Ελισαίου, ο Κορνήλιος στις Πράξεις των Αποστόλων και άλλοι ανήκουν σ' αυτή την κατηγορία. Αυτοί λοιπόν μαζί με τους Ιουδαίους, που τους χάρισε ο Θεός κάποια στιγμή και τον γραπτό νόμο της Παλαιάς Διαθήκης, εφ' όσον βίωσαν την κατά Θεό ζωή, θα έχουν δόξα, τιμή και ειρήνη.

Ας αναλύσουμε αυτές τις έννοιες.

Δόξα.

Αυτή διακρίνεται σε πνευματική, που προέρχεται από την βίωση της αρετής, και σε κοσμική, που προέρχεται από τη βίωση της δόξας του κόσμου και που σχετίζεται με την αμαρτία. Η πρώτη είναι αμάραντος και αμετάβλητος, ενώ η δεύτερη ευκόλως μαραίνεται και μεταβάλλεται. Η πρώτη είναι αιώνια, η δεύτερη εφήμερος. Η πρώτη είναι φως, η δεύτερη σκοτάδι. Ας συγκρίνουμε την τιμή και τη δόξα που έχουν οι άγιοι ανά τους αιώνες με την τιμή και τη δόξα των κατά καιρούς διασήμων και θα καταλάβουμε πόσο υπερτερεί η πρώτη.

Τιμή.

Όπως η δόξα έτσι και η τιμή διακρίνεται σε πνευματική και κοσμική. Η πνευματική είναι η τιμή που προέρχεται από την αρετή. Η πρώτη είναι αληθινή και ουσιαστική, η δεύτερη ψευδής και υποκριτική. Πράγματι τον άγιο τον τιμάς αληθινά και ουσιαστικά. Τον πλούσιο, τον φιλάργυρο, τον τσιγκούνη δεν τον τιμάς, αλλά τον περιφρονείς. Εάν ελπίζεις ότι μπορεί κάτι να κερδίσεις απ' αυτόν τον κολακεύεις, αλλά δεν τον εκτιμάς. Τα χείλη σου πλέκουν επαίνους και εγκώμια αλλά η καρδιά σου εκτοξεύει ύβρεις και κατάρες. «Χέρι που δεν μπορείς να δαγκώσεις», λέγει η παροιμία του λαού, «φίλα το». Όχι γιατί το αξίζει αλλά γιατί έχει δύναμη και μπορεί να σε κάνει κακό.

Τον υπερήφανο, τον ακατάδεκτο, το δεσπότη και δυνάστη δεν τον τιμάς, αλλά ενώ φρίττεις και τρέμεις μπροστά του και ενώ του υποκλίνεσαι και προσποιείσαι ότι τον τιμάς και τον σέβεσαι, μέσα σου αναφωνείς μαζί με τον προφήτη «Πρόσθες αυτοίς κακά, Κύριε, πρόσθες αυτοίς κακά τοις ενδόξοις της γης (Ησ. 26,15).

Έτσι λοιπόν τιμάμε τους ενδόξους της γης, που δεν έχουν αρετή. Ενώ τους ενάρετους, ασχέτως τάξεως και καταστάσεως, τους επαινεί και το στόμα μας και η καρδιά μας. Τους τιμάμε και εξωτερικά και φανερά αλλά, το σπουδαιότερο, και εσωτερικά και κρυφά.

Ειρήνη.

Είναι εσωτερική και εξωτερική. Είναι ειρήνη με τη συνείδησή μας και τον Θεό και ειρήνη με τους συνανθρώπους μας. Το δεύτερο δεν είναι πάντα εφικτό, γιατί πρέπει να το θέλουν και οι άλλοι για να ειρηνεύουμε. Αλλά το πρώτο είναι πάντα εφικτό και εξαρτάται από εμάς. Όταν απαλλαγεί η καρδιά μας από τα πάθη, τότε μας διακατέχει μια βαθιά ειρήνη. Η ψυχή μας είναι γαλήνια και ήρεμη. Η συνείδησή μας δεν μας ελέγχει για τίποτα.

Αλλά και εξωτερικά, εφ' όσον αγαπάμε όλους σαν τον εαυτό μας, ή μάλλον υπέρ τον εαυτό μας –όπως επιτάσσει ο νόμος της Καινής Διαθήκης– έχουμε ειρήνη με όλους μας και είμαστε αγαπητοί και ελκυστικοί. Αυτή είναι η ειρήνη του Χριστού, που χάρισε στους μαθητές του. «Ειρήνην αφήμι υμίν, ειρήνην την εμήν δίδωμι υμίν» (Ιω. 14,27).

Αυτή την ειρήνη δεν την έχουν οι πάσης φύσεως αμαρτωλοί. Εξωτερικά μεν είναι αντιπαθείς και μισητοί, λόγω της φιλαυτίας τους και της σκληρότητάς τους, εσωτερικά δε ελέγχονται από της συνειδήσεως και οι ασίγαστες και άλογες επιθυμίες τους δεν τους αφήνουν ποτέ να ικανοποιηθούν και να ησυχάσουν.

Ποιαν ειρήνη έχει ο πλεονέκτης, που συνεχώς αγωνίζεται και υποφέρει για ν' αυξήσει τα υλικά αγαθά του και συνεχώς αγωνιά μήπως του τα κλέψουν ή τα σφετερισθούν ή τον εξοντώσουν, για να του τα πάρουν;

Ποια ειρήνη έχει ο ασελγής και ο άσωτος, που σαν υδρωπικός όσο περισσότερο πίνει τόσο περισσότερο διψά και είναι έτοιμος να κάνει τα πάντα για να ικανοποιήσει τις ασίγαστες και τυραννικές επιθυμίες του;

Ποια ειρήνη έχει ο ματαιόδοξος, που ζητά συνεχώς επαίνους και κολακείες και φιλονικεί ακατάπαυστα για πρωτοκαθεδρίες και αξιώματα προκαλώντας έτσι τον φθόνο, την αγανάκτηση, την αντίδραση;

Είναι ξεκάθαρο ότι οι αμαρτωλοί δεν έχουν καθόλου ειρήνη και μοιάζουν με πλοίο, που εσωτερικά μένει ακυβέρνητο, λόγω ανταρσίας των ναυτών του, και εξωτερικά το κτυπούν οι αντίθετοι άνεμοι και τ' αλλεπάλληλα σφοδρά κύματα, μ' αποτέλεσμα συνεχώς να κινδυνεύει να ναυαγήσει και να καταποντισθεί.

Δόξα λοιπόν και τιμή και ειρήνη «παντί το εργαζομένω το αγαθόν (Ρωμ. 2,10). Είτε πλούσιος είναι είτε πτωχός, είτε ένδοξος είτε αφανής, είτε δούλος είτε κύριος, είτε βάρβαρος είτε πολιτισμένος, είτε Ιουδαίος, που υπακούει στο νόμο του Μωυσή, είτε άλλου έθνους, που υπακούει στον έμφυτο ηθικό νόμο της συνειδήσεώς του. Δόξα και τιμή και ειρήνη και σ' αυτήν τη ζωή και στην άλλη και στη γη και στον ουρανό και από τους ανθρώπους και από το Θεό.

Αυτά τα νοήματα, που αναπτύσσει εδώ ο Παύλος, τα αναπτύσσει παρόμοια και η περικοπή της κρίσεως (Ματθ. 25,31-46), που είπε ο Κύριός μας. Ας την ξαναδιαβάσουμε όλοι μας.

Αρχμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης